

دریچه

هیئت داوران مسابقه نمایش‌نامه‌نویسی جشنواره عروسکی معرفی شدند

● هیئت داوران مسابقه نمایش‌نامه‌نویسی هجدهمین جشنواره نمایش عروسکی تهران– مبارک معرف شدند. گروهی سه‌نفره متشکل از تاتر برهانی‌مرد (نمایش‌نامه‌نویس و کارگردان نادر تهیه‌کننده فعال در رادیو)، اردشیر صالح‌پور (نویسنده، پژوهشگر و مدرس سناتور) و شادی پورمهدی (نمایش‌نامه‌نویس و مترجم تاتار) داور۱ آثار مسابقه نمایش‌نامه‌نویسی هجدهمین جشنواره نمایش عروسکی تهران-مبارک را بر عهده دارند. جشنواره نمایش عروسکی تهران- مبارک، جشنواره‌ای غیرقابتی است، ولی برای تقویت جریان نمایش‌نامه‌نویسی در حوزه عروسکی، در ادوار مختلف خود بخشی را به‌عنوان مسابقه نمایش‌نامه‌نویسی تعریف کرده است. آثار برگزیده این بخش در آیین پایانی این جشنواره معرفی می‌شوند و در صورت تأیید داوران این بخش از سوی انتشارات «نمایش» منتشر خواهند شد. هجدهمین جشنواره نمایش عروسکی تهران– مبارک با یاد زنده‌یاد گلزار محمدی، دبیر فقید این جشنواره، با دبیری اجرایی مهدی حاجیان و با بهره‌گیری از ظرفیت‌های فضای مجازی، «هم تا هفدم اسفند سال جاری برگزار می‌شود.

سارلوز صدسالگی کودتای رضاخان

● شبکه مستند به بهانه صدسالگی کودتای رضاخان مجموعه مستند «ثبت با سند برابر نیست» را برای نخستین‌بار روی آنتن تلویزیون می‌برد. «ثبت با سند برابر نیست» از اسناد منتشرنشده‌ای مربوط به املاک رضا پهلوی رونمایی می‌کند؛ املاکی که در بسیاری از اتفاق‌های تاریخی عصر خود نقشی تعیین‌کننده داشته‌اند. مجموعه مستند «ثبت با سند برابر نیست» به کارگردانی مهدی شامحمدی و تهیه‌کنندگی وحید کاظمی در هشت قسمت ۵۰دقیقه‌ای برای نخستین‌بار روی آنتن تلویزیون می‌رود. تهیه‌کننده «ثبت با سند برابر نیست» درباره ایده ساخت این مجموعه مستند هشت‌قسمتی گفت: چهار سال پیش مجموعه‌ای را مربوط به دوره رضاخانی کار کردیم. یک گروه تحقیقاتی نزدیک به دو سال، تمام اسناد مربوط به دورا پهلوی اول را مورد بررسی قرار دادند که در نتیجه، نکاتی تأمل‌برانگیز توجه ما را جلب کرد. مجموعه مستند «ثبت با سند برابر نیست».

بیرون‌آمده از نتایج همان تحقیق و پژوهش است. وحید کاظمی، با معرفی خط سر مستند «ثبت با سند برابر نیست» گفت: چند نکته در دوران پهلوی اول وجود دارد که تاکنون در رسانه‌ها کمتر بیان شده یا به هر دلیلی به‌عنوان بخشی از تاریخ بازگو نشده است و مردم از آن اطلاع زیادی ندارند. یکی از این نکات، املاکی است که به نام رضا پهلوی ثبت شده است. در دفتری به نام «املاک اختصاصی»، اموال و املاکی ثبت شده است که نشان می‌دهد چه املاک و دارایی‌هایی در تصرف رضاخان بوده است. این دفتر اکنون در مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر نگهداری می‌شود. در آن بیش از ۴۴ هزار سند ثبتی مربوط به رضا پهلوی ذکر شده است که بعدها به قیمت یک شاخه نبات به پسر او یعنی محمدرضا پهلوی منتقل شدند. این مستندساز با اشاره به پیوند پیچیده املاک رضاخانی با اتفاق‌های سیاسی دوران پهلوی اول گفت: نکته درخور توجهی که در این اسناد وجود دارد، این است که وقتی از سند ثبتی حرف می‌زنیم، منظورمان سند آپارتمان نیست، بلکه سند شهر و قریه (روستا) است. برای مثال نوشته شده که قریه «عالیقله» یا «ولیکدان» متعلق به رضا پهلوی است یا سند کل منطقه یوسف‌آباد تهران یا کل شهر قائمشهر که نامش را شاهی گذاشته بود، به نام رضا پهلوی خورده است و… او افزود: موضوع شایان توجه، ارتباط بین این اسناد با برخی از اتفاق‌های مهم کشور است. برای مثال، در حین احداث راه‌آهن در کشور می‌بینیم که تمام املاک و زمین‌های مرغوبی که در محدوده ریل قطار بوده، به نام رضاشاه شده است. مثلا خرده‌مالکان این مناطق را تحت فشار قرار می‌دادند تا زمین‌ها را با قیمت ناچیز تقدیم رضا پهلوی کنند. این‌ماجرا مربوط به قبل از کودتا یا شاه‌شدن رضاخان است. این رویه سال‌ها ادامه داشت. تقریبا کل مازندران، گیلان، گرگان، شمال خراسان، بخش بزرگی از تهران و رودهن تا ماندان و ساوجبلاغ بخشی از املاک ثبت‌شده رضاخان است. کاظمی گفت: با توجه به همین سوز و ابعاد مختلف آن که مرتبط با اتفاق‌های مهم تاریخ ایران است، تصمیم گرفتیم مجموعه مستندی را تولید کنیم که نتیجه آن مجموعه هشت‌قسمتی «ثبت با سند برابر نیست» به کارگردانی مهدی شامحمدی شده است. در حقیقت، این مجموعه ارتباط بین اتفاق‌ها و رخدادهای سیاسی، اجتماعی و اقتصادی کشور با این املاک، مبتنی بر اسناد را به تصویر کشیده است. با این املاک، دیگر، املاک، رضاخان بستری شده است تا اتفاق‌های آن عصر را بهتر بفهمیم و تحلیل کنیم. «ثبت با سند برابر نیست» هر شب (به‌جز جمعه) ساعت ۱۹ از شبکه مستند بخش خواهد شد و بازپخش آن ساعت ۲۴ و روز بعد ساعت ۱۳:۳۰ خواهد بود.

گروه هنر:
عید نوروز بدون شک زمان مهمی برای مدیران سیماست؛ زمانی که بیش از هر وقت دیگری ملی بیشتری از مردم پای رسانه ملی می‌نشینند و باالطبع انتظار دارند تا زمان استراحتشان با دیدن سریال‌های مفرح و جذاب بگذرد. سال گذشته هم‌زمان با شیوع ویروس کرونا در کشور، بسیاری از سریال‌هایی که در نیمه‌های راه تصویربرداری بودند تا به آتن نوروزی شبکه‌های سیما برسند، در مدت زمان کوتاهی مجبور به تغییر سناریو و اتمام تصویربرداری شدند. از این جهت، در برخی سریال‌ها نبود پایان بندی درست، بیش از پیش به چشم می‌خورد. اما در یک سال گذشته اماواگرها برای ساخت سریال‌های مناسبتی بیشتر هم شده است. کارکردن در شرایط بحرانی شیوع ویروس کرونا و خطر ابتلای گروه سازنده سریال، شرایط را بحرانی‌تر از

قبل کرده است. با این حال، شبکه‌های سیما برای نوروز ۱۴۰۰ آماده می‌شوند. حاشیه جزئی جداانپذیر از مجموعه «پایتخت» است؛ چه زمانی که عوامل سازنده آن دست به کار ساخت سریال می‌شوند و چه زمانی که قصد انجام کار ندارند. بعد از پخش فصل ششم «پایتخت»، با انتقاد سازندگان این مجموعه به سانسورهای متعدد این مجموعه و نیمه‌تمام‌ماندن ساخت سریال، اماواگرها برای ساخت فصل‌های بعدی آن بیشتر شد. آذر سال جاری بود که بار دیگر حواشی بسیاری مبنی‌بر ساخته‌شدن یا ساخته‌نشدن این مجموعه توجهت بسیاری را جلب کرد؛ این‌بار محسن تائبند با انتشار متنی اعلام کرد ادامه «پایتخت» را نمی‌سازد.

او در بخشی از متن خود از عشق به مردم برای ساخت «پایتخت» سخن گفته و اینکه خودش به تمام کاستی‌ها واقف است. تائبند با احترام به رسانه‌های موافق و مخالف ساخت «پایتخت» و همچنین منتقدان در عین حال با نشان‌گرفتن برخی رسانه‌ها از یک طرف بی‌سابقه خاص، چنین عنوان کرده است که استخراج مفاهیم عجیب‌وغریب از پایتخت، با هدف انتقام‌گیری از جناح مخالف یا ابراز وجود صورت گرفته است.

بازیگر و نویسنده پایتخت در بخشی از نوشته‌اش از همکاری صدواسیما و توافق‌های انجام‌شده برای ساخت «پایتخت ۷» خبر داده و در عین حال آورده است که توان ساخت را در شرایط فعلی ندارد و آن را به فضایی پالوده‌تر محول می‌کند. مدتی بعد اما تائبند در صفحه شخصی خودش با انتشار عکسی با کپیم نقی معمولی نوشت: «عید در خدمتیم». با این همه، بعد از نیمه‌تمام گذاشته‌شدن فصل پیشین پایتخت، عوامل این مجموعه تلویزیونی قصد دارند تا قسمت‌های باقی‌مانده فصل پیشین را در دو قسمت برای پخش در نوروز ۱۴۰۰ آماده کنند و باید دید در ادامه تصمیم سازندگان این سریال پرترفدار برای ساخت قسمت‌های بعدی آن چه خواهد بود. فصل سوم از سریال کمدی «نون‌خ» به کارگردانی سعید آقاخانی و تهیه‌کنندگی مهدی فرجی نیز برای پخش از شبکه‌یک سیما در نظر گرفته شده است.

مجموعه‌های که تاکنون مورد توجه مخاطباننش بوده است. بازیگران این فصل، بازیگران دو فصل گذشته هستند؛ با این تفاوت که چند بازیگر به این مجموعه اضافه شده‌اند و در فصل سوم تمرکز روی تولید محصولات درویی است و این شغل را معرفی و بازز کرده‌اند. در فصل جدید سریال

شبکه‌های سیما به استقبال نوروز ۱۴۰۰ می‌روند

ایام عید نوروز بیشتر شاد و خوشحال کند.

سعید آقاخانی، علی صادقی، سیروس میمنت، شقایق دهقان، سیدعلی صالحی، پاشا جمالی، یدالله شادمانی، ندا قاسمی، نسرین مرادی، هدیه بازوند، شیدیا یوسفی، صهبا شرافتی، هدی استواری، آتنا مهباری، کاظم نوربخش، ماشالله وروایی، سیروس سپهری، یوسف کریمی، رضا رشیدی، سیدحسین موسوی، سیروس حسینی‌فر، علی اخوان، افشین ملکی، نازین ایوبی و شقایق فتاحی بازیگران سریال «نون‌خ» هستند.

سریال نوروزی «هم‌بازی» به کارگردانی سروش محمدزاده و تهیه‌کنندگی نوید محمودی نیز برای پخش در ایام نوروز آماده می‌شود. دیبا زاهدی، کامران تفتی، حسین مهری، مریم مؤمن، آتیلا پسیانی، علیرضا استادی، امیر کاظمی، خیام وقار، پاندینا کیانی، زهره همامی، ارشادی، نیلوفر کوخانی، محیا دهقانی، رؤیا جاویدنیا و محمد حیدری از بازیگران این مجموعه هستند. «هم‌بازی» ملودرام عاشقانه‌ای است که سعی دارد در فضایی جدید با قصه‌ای اجتماعی به قلم وحید حسن‌زاده و مریم اسمعیلی با طراحی نوید محمودی به روابط جوانان، خستگی و هویت نگاه ویژه‌ای داشته باشد و برای پخش از شبکه دو سیما درنظر گرفته شده است.

«بوتیمار» به کارگردانی علیرضا نجف‌زاده و تهیه‌کنندگی مهرا م مهمان نیز دیگر سریال نوروز سیماست. حمید لولایی، مرجانه گلچین، هدایت هاشمی، مهرا رجبی، اشکان اشتیاق، ساناز سماواتی، علی صبوری، علیرضا درویش، سپند امیرسلیمانی، رامین ناصر‌صنبر، شهاب عباسی، سیما مطلبی، سارا مقربی، ندا کوهی، آرزو ایزى زاده، دانیال جعفری و سامی غریبی ازجمله بازیگران این سریال هستند. در خلاصه داستان این مجموعه نمایشی آمده است: بوتیمار همیشه در تشنگی به سر می‌برد، اما آن هنگام که به رودخانه یا دریا می‌رسد، نگران می‌شود که مبادا آب دریا تمام شود و او از تشنگی بمیرد، پس آب نمی‌خورد و تشنه می‌ماند. بوتیمار همیشه نگران فرداست. شهاب عباسی، آرمان صبوری و سعید جلالی نویسندگان آن هستند.

نگاهی به فیلم «ویتالینا وارلا»، ساخته پدرو کاستا

آفتاب سوزانِ امر زیبا

رابطه‌اش با کشیش پیر، پیوند روایت به گذشته مورد تأکید کارگردان (کیپ ورد، به‌عنوان مکانی که قرار است هویت ویتالینا را متاثر کنند) و به‌ویژه حضور تماشاگر در استودیوی تاریک فیلم «ویتالینا وارلا» را به افسوس‌های عاشقانه تقلیل می‌دهد. کیپ‌ورد و ادم‌هایی که ویتالینا در خاطراتش مرور می‌کند، بی‌صدا و بدون اینکه صحنه‌های گوش‌خراش سر دهند، نه‌تنها برای سفیدها بلکه برای حامیان فیلسوف و دلسوز حقوق سیاهان نیز خطرناک و ناشناخته‌اند. بدیهی است که این صدای ناشنیدنی، در عزاداری زیباشناسانه پدرو کاستا متفکر، به نق و ناله‌هایی بدل می‌شود که ناتوانی ویتالینا وارلا را در الصاق به عشقی ازدست‌رفته طوری به تصویر می‌کشد که اگر سقف خانه‌اش ترمیم شود، تماشاگر می‌تواند نوازش نور ملایم آفتاب به زندگی ویتالینا و حاشیه‌نشینان را ببیند. اینجاست که ازکارافتادگی کشیش و دست لزان او خواسته‌های کارگردان را به بیراهه می‌کشد و عروسک‌های بازی «ویتالینا وارلا» را در صحنه‌ای افسوس‌گرایانه به حرکت وامی‌دارد.

وقتی کشیش ناتوان قصه آفرینش را برای ویتالینا و تماشاگر بازگو می‌کند، گویی قرار است ضرورت کنش فرهنگی پدرو کاستا در روایت «ویتالینا وارلا» روشن شود؛ «ناگهان چهره‌اش نورانی شد. با نوری لطیف اما فراوان. همه چیز روشن شد. […] اما آن سوری دیگر که او بوسید، تاریک ماند. انگار که گناهش را می‌پوشاند. […] آن نیمه همانی بود که باقی ماند، در پوشش سایه‌ها، ما از آن سایه‌ها متولد شده‌ایم.» اما حضور سنگین کشیش در همراهی ویتالینا، چه با هدف پیش‌کشیدن ایده «کهن‌الگوی سایه، کارل گوستاو

زیر آسمان فیروزه‌ای

راهنمایی برای سینمای ایران

● جلد نخست کتاب راهنمای فیلم سینمای ایران تألیف سیدحسین حسینی از سوی انتشارات روزنه‌کار روانه بازار نشر شد. این کتاب با فراهم‌آوردن ۵۱۷ مدخل به بررسی، تحلیل و نقد برگزیده فیلم‌های سینمای ایران در سال‌های ۱۳۰۹ تا ۱۳۶۱ پرداخته است. در معرفی این کتاب آمده است: راهنمای فیلم سینمای ایران را می‌توان ادامه مسیری دانست که حسن حسینی پیش‌ازاین با انتشار مجموعه درسگفتارهای «فیلمفارسی» آغاز کرده بود. اساسی‌ترین تفاوت این کتاب با سایر نمونه‌های مشابه که پیش‌ازاین منتشر شده‌اند، بخش «نقد فیلم» است که حاصل این پژوهش پنج‌ساله را به تاریخ‌نگاری سینمای ایران از خلال فیلم‌ها بدل کرده و در آن آثار سینمایی به‌عنوان متن، در قالب زمینه‌های گوناگونی که حوزه مطالعات فرهنگی به آنان شکل داده، بررسی شده‌اند. بخش اطلاعات فیلم‌ها و خلاصه داستان نیز در قیاس با نمونه‌های مشابه، مفصل‌تر است و با جزئیات بیشتر و تصاویری کمتر دیده‌شده تکمیل شده‌اند. همچنین در انتشار این کتاب منتقدان سینمایی و پژوهشگرانی مانند خسرو دهقان، بهزاد رحیمیان، علیرضا محمودی، علی قلی‌پور، بهداد آوند امینی و علی پایلی‌یزدی نیز با حسن حسینی همکاری کرده‌اند. این کتاب در ۸۲۰ صفحه، در قطع رحلی با قیمت ۳۲۵ هزار تومان و به تیراژ ۷۷۰ نسخه از سوی انتشارات روزنه‌کار منتشر شده است.

نمایش «زیر آسمان پاریس» در خانه نمایش مهرگان اجرا می‌شود

● نمایش «زیر آسمان پاریس» به نویسندگی و کارگردانی پیروز میرزایی به روی صحنه رفت. این نمایش که به مدت دو هفته و هر روز ساعت ۱۷:۳۰ در سالن شماره ۲ خانه نمایش مهرگان اجرا می‌شود، داستان زن و مرد صاحب کافه‌ای در پاریس است که آرزوهای بسیاری دارند. فرانسه درگیر جنگ می‌شود و آنها امیدوار هستند روزی این جنگ به پایان برسد. تا آنها به آرزوشان برسند؛ اما جنگ هیچ وقت تمام نمی‌شود و آرزوها به سرانجام نمی‌رسد. این نمایش در عسارت هنری ثْ به‌عنوان مجری طرح و به تهیه‌کنندگی پیروز میرزایی و بازی اشکان افشاری، پروا محزون، بهرام میرزایی و امیرحسین صادقی آماده تولید شده است. کارگردان نمایش زیر آسمان پاریس، غیر از نویسندگی و تهیه‌کنندگی، بازیگری و طراحی صحنه این نمایش را نیز برعهده دارد که پیش‌ازاین نمایش سیمیرغ را در جشنواره کاتاک هند و همچنین نمایش مرگ مؤلف را در جشنواره جک و همچنین سی‌وهشتمین جشنواره تئاتر فجر حضور داشته است.

«مرد فراری» استفن کینگ در راه سینما

● «ادگار رایت» کارگردانی اقتباسی جدید از رمان «مرد فراری» نوشته «استفن کینگ» را برعهده گرفت. رمان ضدآرمان‌شهر و ترسناک «مرد فراری» را «استفن کینگ» در سال ۱۹۸۲ و با نام مستعار «ریچارد باکمن» منتشر کرد. داستان مربوط به آمریکایی سال ۲۰۲۵ است که این کشور دچار یک فروپاشی اقتصادی بزرگ و افزایش چشمگیر خسونت‌ها می‌شود. «بن ریچارد» شخصیت اصلی داستان در یک مسابقه تلویزیونی به نام «مرد فراری» شرکت می‌کند که در آن شرکت‌کنندگان باید از دست قاتلانی که برای کشتن آنها استخدام شده‌اند، به هر جایی که می‌توانند فرار کنند. در سال ۱۹۸۷ «میل گیشلا کلاسر» فیلمی با نام «مردی فراری» ساخت که تا حدودی براساس رمان نوشته «استفن کینگ» بود و «آرنولد شووارتزنگو» ایفاگر نقش اصلی آن بود. فیلم جدیدی که قرار است براساس این رمان ساخته شود، اقتباس وفادارانه‌تری نسبت به متن اصلی خواهد بود. «ادگار رایت» کارگردانی اقتباس جدید از رمان «مرد فراری» را برعهده دارد و به همراه «مایکل بکال» نگارش فیلم‌نامه را نیز انجام داده‌اند. هنوز فهرست بازیگران این فیلم مشخص نشده است. استفن کینگ خالق بیش از ۲۰۰ اثر ادبی در ژانرهای وحشت و خیال‌پردازی است. او نویسنده‌گی را در دهه ۱۹۷۰ها آغاز کرد و با نام‌های مستعار «ریچارد باکمن» و «جان سوونیتن» آثار متعددی نوشته است. رمان‌های «کینگ» چنان با استقبال گرمی از سوی خوانندگان او روبرو شد که فیلم‌های زیادی براساس آنها در سینما ساخته شد. کارگردان مطرح با اقتباس از زمان‌های او فیلم‌های بسیاری ساخته‌اند. برخی از این فیلم‌ها با بازی درخشان بازیگران نامدار بر پرده رفته که از آن جمله می‌توان به «درخشش»، «مسیر سبز»، «رهایی از شانوشنگ»، «آن»، «مه»، «میزی» و «۱۴۰۸» اشاره کرد.

گیسوی دلفریان به چاپ رسید

● مجموعه گیسوی دلفریان در قالب غزل و به قلم علی محبوبی به چاپ رسید. این مجموعه شامل ۱۲۰ صفحه با مدیریت هنری فرزاد رجبی و طراحی پشت جلد مجتبی سبزه در نشر آ به چاپ رسیده است.